

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับภาวะวิตกกังวล
ในกลุ่มวิศวกรโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

นางสาว รัชณี ภูไพบิจิตรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-143-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11699596X

RELATIONSHIP BETWEEN JOB SATISFACTION AND ANXIETY
OF ENGINEER IN ELECTRONIC INDUSTRY

MISS RACHANEE PHUPICHITKUN

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Psychiatry
Graduate School
Chulalongkorn University
1994
ISBN 974-584-143-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับภาวะวิตกกังวล
ในกลุ่มวิศวกรโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
โดย นางสาว รัชณี ภูไพจิตรกุล
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงสร้อย วรรณกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์

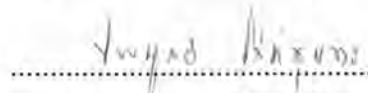

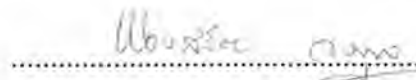
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

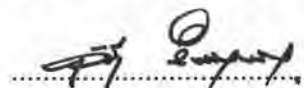

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พญ. รวีวรรณ นิเวตพันธ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพ. ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงสร้อย วรรณกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัชณี ภูไพจิตรกุล: ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับภาวะวิตกกังวลในกลุ่มวิศวกร
โรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (RELATIONSHIP BETWEEN JOB SATISFACTION AND
ANXIETY OF ENGINEER IN ELECTRONIC INDUSTRY)อ.ที่ปรึกษา: ผศ. พวงสร้อย วรกุล,
อ.ที่ปรึกษาร่วม: สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์, 78 หน้า. ISBN 974-584-143-9

การศึกษาเชิงวิจัยสำรวจครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับภาวะวิตกกังวลในกลุ่มวิศวกรจำนวน 138 คน ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงงาน ซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ 3 ชนิดคือ ฮาร์ดดิสก์ (Hard disk) แผงวงจรไฟฟ้า (Intigrate circuit) และ โทรศัพท์ โดยใช้มาตรวัดความพึงพอใจในงาน Job Descriptive Index ของสมิทมี 5 ด้าน คือ งาน รายได้ โอกาสในความก้าวหน้า ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และมาตรวัดความวิตกกังวลของสปิลเบอร์เกอร์มี 2 ด้าน คือ สเตทและเทรท วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์โดยใช้ Pearson's coefficient

ผลการวิจัยพบว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้คือความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในแต่ละด้าน ด้านงานจะมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลมากที่สุด ผลการศึกษาได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละด้านดังนี้

งานกับความวิตกกังวลแบบสเตท $r = -0.54$ งานกับความวิตกกังวลแบบเทรท $r = -0.47$
รายได้กับความวิตกกังวลแบบสเตท $r = -0.26$ รายได้กับความวิตกกังวลแบบเทรท $r = -0.27$
โอกาสในความก้าวหน้าความวิตกกังวลแบบสเตท $r = -0.39$ โอกาสในความก้าวหน้ากับความวิตกกังวลแบบเทรท $r = -0.37$ ผู้บังคับบัญชากับความวิตกกังวลแบบสเตท $r = -0.34$ ผู้บังคับบัญชากับความวิตกกังวลเทรท $r = -0.34$ ผู้ร่วมงานกับความวิตกกังวลแบบสเตท $r = -0.31$ ผู้ร่วมงานกับความวิตกกังวลแบบเทรท $r = -0.44$

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต รัชณี ภูไพจิตรกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. พวงสร้อย วรกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์

C545125 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD: JOB SATISFACTION / ANXIETY/ ENGINEER/ ELECTRONIC INDUSTRY
RACHANEE PHUPICHITKUN : RELATIONSHIP BETWEEN JOB SATISFACTION
AND ANXIETY OF ENGINEER IN ELECTRONIC INDUSTRY. THESIS ADVISOR:
ASSIS. PROF. POUNGSOI WORAKUL, Bs.(Psy),M.ed., CO-ADVISOR: SUCHEERA
PHATTHRAYUTTAWAT M.ed., 78 pp. ISBN 974-584-143-9

The purpose of this survey was to study the relationship between job satisfaction and anxiety of engineers in electronic industry. Targeted subjects were 138 engineers working in three large factories: Hard disk , Intigrate circuit and Television. Data were drawn from two questionnaires: Job descriptive Index and The State- Trait Anxiety Inventory. There are 5 facets in job descriptive index - work, pay , promotion, supervisor , and coworker. The State-Trait Anxiety Inventory consists of 2 parts State and Trait. The correlation was determined by using Pearson's coefficient

The results support the hypothesis that job satisfaction is related to anxiety, relationship was negatively significant at 0.05 level in each facet. The strength of relationship was moderate and the strongest relationship was in work facet as shown below.

work with state-anxiety; $r = -0.54$, work with trait-anxiety; $r = -0.47$
pay with state-anxiety; $r = -0.26$, pay with trait-anxiety; $r = -0.27$
promotion with state-anxiety; $r = -0.39$, promotion with trait-anxiety; $r = -0.37$
supervisor with state-anxiety; $r = -0.34$, supervisor with trait-anxiety; $r = -0.34$
coworker with state-anxiety; $r = -0.31$, coworker with trait-anxiety; $r = -0.44$

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....

สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....

ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิสิต รัชณี ภูโพนจิตร์กุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1608/02 0-580

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 0-580

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์พวงสร้อย วรกุล ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สุชีรา ภัทรายุตวรรตย์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด รวมทั้ง รองศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิง รวิวรรณ นิเวศพันธ์ุ ให้เกียรติมาเป็นประธานสอบพร้อมทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขจนเป็นที่เรียบร้อยผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์แพทย์หญิง นิตยา คชภักดี ที่กรุณาแนะนำ การใช้มาตรวัด State-Trait Anxiety Inventory ของ Spielberger รวมทั้ง Steve M Jex, Ph.d., Assistance Professor of Psychology, Central Michigan University. ที่กรุณาส่ง มาตรวัดความพึงพอใจในงานและบางส่วนเกี่ยวกับความวิตกกังวล และ Robert F. Ostermann, Ph.d., Professor Department of Psychology, Fairleigh Dickinson University. ที่กรุณาให้ คำแนะนำการใช้แบบสอบถาม คุณชนิษฐา สันติกุล ที่กรุณาให้เอกสารและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่าน บาลโพธิ์ ได้ให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ด้านสุขภาพจิตแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณบริษัท ผู้จัดการฝ่ายฝึกอบรมแก้ววิศวกรและวิศวกรทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้ กำลังใจรวมทั้งพี่สาวและน้องชายที่มีส่วนร่วมในการวิจัย และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้ กำลังใจ คอยห่วงใยและสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด

รัชณี ภูไพจิตรกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญกราฟ	ซ
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
ขอบเขตในการวิจัย	5
ข้อดกลงเบื้องต้น	5
นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	6
ปัญหาทางด้านจริยธรรม	6
โยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	8
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ด้านความพึงพอใจ	9
ด้านความวิตกกังวล	14
ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม	18
การพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย	19
ลักษณะงานวิศวกรรมในบริษัทประเภทอิเล็กทรอนิกส์	22

	หน้า
บทที่	
3. วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากร	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
จำนวนวิศวกรที่ศึกษาจำแนกตามเพศ	38
จำนวนวิศวกรจำแนกตามระดับการศึกษา	38
ระดับความพึงพอใจในงานของวิศวกร	40
ระดับความวิตกกังวลของวิศวกร	42
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุวิศวกรกับความพึงพอใจในงาน	44
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุการทำงานกับความพึงพอใจในงาน	45
ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับ	46
ความวิตกกังวล	
อภิปรายผล	51
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก ก	63
ภาคผนวก ข	69
ประวัติผู้เขียน	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	35
2. จำนวนวิศวกรที่ศึกษาจำแนกตามเพศ	38
3. จำนวนวิศวกรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา	38
4. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด	40
ของอายุการทำงาน อายุวิศวกรและจำนวนวิศวกรทั้งหมด	
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด	40
ของคะแนนความพึงพอใจในงาน 5 ด้าน	
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด	42
ของคะแนนความวิตกกังวล 2 ด้าน	
7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจในงาน	44
8. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุการทำงานกับความพึงพอใจในงาน	45
9. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับเพศ	46
10. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับเพศ	47
11. จำนวนวิศวกรจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา	74
12. จำนวนวิศวกรจำแนกตามอายุ.....	75
13. จำนวนวิศวกรจำแนกตามอายุการทำงาน	76
14. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในกลุ่มอื่น	77
ที่เป็นเพศชาย ศึกษาโดยใช้แบบวัด State-Trait Anxiety Inventory ของ Spielberger.	
 สารบัญกราฟ	
กราฟที่ 1 จำนวนวิศวกรที่ศึกษาจำแนกตามเพศ	39
กราฟที่ 2 จำนวนวิศวกรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา	39

	หน้า
สารบัญแผนภูมิ	
แผนภูมิที่ 1 แสดงระดับความพึงพอใจในงาน	41
แผนภูมิที่ 2 แสดงระดับความวิตกกังวลแบบสเตท	43
แผนภูมิที่ 3 แสดงระดับความวิตกกังวลแบบเทรท	43
แผนภูมิที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจในงานกับความวิตกกังวล	49